

**Макрофінансова допомога Україні
до 1,2 мільярда євро**

МЕМОРАНДУМ ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

між

**Україною
як Позичальником**

та

**ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
як Кредитором**

МЕМОРАНДУМ ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ між УКРАЇНОЮ та ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

1. 24 лютого 2022 року Європейський парламент та Рада Європейського Союзу прийняли рішення (Рішення (ЄС) 2022/313) про надання доступу до «екстреної» макрофінансової допомоги Україні в умовах військової агресії Росії проти України¹. Рішення надає доступ Україні (яка надалі йменується як «Країна») до макрофінансової допомоги (яка надалі йменується як «допомога») у розмірі до 1,2 мільярда євро у вигляді кредиту. Ця допомога може бути надана протягом одного року, починаючи з першого дня набрання чинності цим Меморандумом про взаєморозуміння (що надалі йменується як – «МпВ»).
2. Метою цієї допомоги є полегшення зовнішніх фінансових обмежень для Країни, поліпшення її платіжного балансу та забезпечення бюджетних потреб, покращення її позиції за валютними резервами та допомога Країні зміцнити свою економіку та соціальну стійкість. Ця допомога від Європейського Союзу є доповненням до ресурсів, які надаються Країні міжнародними фінансовими організаціями та донорами в рамках двосторонньої співпраці для підтримки програми економічної стабілізації та реформ органів влади.
3. Допомога буде надана двома траншами по 600 мільйонів євро кожний.
4. Виділення першого траншу допомоги буде здійснено після підписання та набрання чинності цього МпВ та супровідної Кредитної угоди і буде обумовлено задовільним результатом виконання програми, узгодженої між Країною та Міжнародним Валютним фондом (що надалі йменується як – «МВФ»).

Виділення другого траншу, у цілому, не може бути здійснене раніше, ніж через три місяці після виділення першого траншу.

Виплата другого траншу допомоги буде обумовлена як задовільним виконанням заходів в рамках реалізації програми, узгодженої з МВФ, так і позитивною оцінкою Європейської Комісії (що надалі йменується як «Комісія») від імені Європейського Союзу, прогресу, досягнутого стосовно низки заходів щодо макроекономічних та структурних реформ. Умови політики, пов'язані з цією допомогою, засновані на програмі економічної стабілізації та реформ, схваленої органами державної влади Країни, та узгодженої з домовленостями, досягнутими Країною з МВФ. Відповідно, перед наданням другого траншу цієї допомоги, Комісія, у співробітництві з національними органами влади та персоналом МВФ, здійснить перевірку того, що умови, пов'язані з цією допомогою, було належним чином виконано або було досягнуто нових домовленостей.

¹ Рішення (EU) 2022/313 Європейського парламенту та Ради від 24 лютого 2022 року про надання макрофінансової Україні, OJ L 55, 28 лютого 2022 року, стор. 4-11.

5. Перед виділенням Комісією другого траншу, органи державної влади Країни мають надати Комісії Заяву про відповідність щодо виконання умов, пов'язаних із другим траншем. Після отримання заяви про відповідність органів державної влади Країни, Комісія, на основі консультацій з органами влади Країни та персоналом МВФ, виконає оцінку досягнень у виконанні таких умов. В цій оцінці особливу увагу буде приділено реформам у сфері посилення економічної стійкості та стабільності, управління, верховенства права та енергетичного сектору. Конкретні заходи політики та рамки розгляду у цілях такої оцінки детально наведені у Додатку I. У випадку негативної оцінки, Комісія може призупинити виплату траншів доки Країна не підтвердить відповідність умовам. За необхідності, до Додатку I, за взаємною згодою сторін, можуть вноситись зміни, з подальшим дотриманням процедур щодо їх затвердження Країною та Європейським Союзом.
6. Комісія також на постійній основі здійснюватиме перевірку фінансових потреб Країни та може зменшити, призупинити або скасувати надання допомоги у випадку, якщо фінансові потреби Країни в період виплат суттєво зменшаться у порівнянні з початковими прогнозами.
7. Комісія перераховуватиме транші на рахунок Державної казначейської служби України (що надалі йменується як "Одержувач") у євро в Національному банку України (що надалі йменується як "Агент"). Враховуючі суттєві бюджетні потреби у фінансуванні, що постали перед Країною, надходження від кредиту будуть використані для фінансування бюджету Країни.
8. У ході реалізації допомоги органи влади Країни надаватимуть Комісії усю інформацію, яка пов'язана із моніторингом економічної та фінансової ситуації Країни і із оцінкою прогресу у структурних реформах. Зокрема, органи державної влади своєчасно надаватимуть Комісії відповідну інформацію, визначену у Додатку II.
9. З метою запобігання порушенням і шахрайству, пов'язаним з використанням цієї допомоги, а також для забезпечення захисту фінансових інтересів ЄС, застосовуватимуться відповідні положення Кредитної угоди, зокрема ті, що стосуються регулярних перевірок Країною використання допомоги Європейського Союзу, а також перевірок, аудитів та розслідувань, проведених Комісією, включаючи Європейським бюро боротьби з шахрайством, Європейським судом аудиторів та Прокуратура Європейського Союзу. Також положення Кредитної угоди щодо дострокового погашення будуть застосовуватись у випадку, якщо буде встановлено, що Країна, у частині управління цією допомогою, бере участь у будь-яких актах шахрайства, корупції або будь-якій іншій незаконній діяльності.
10. Комісія через своїх власних агентів або належним чином уповноважених експертів матиме право проводити оперативні оцінки адміністративних процедур та фінансових схем Країни та Агента у частині, що стосується управління коштами макрофінансової допомоги Європейського Союзу, протягом строку дії цього МпВ та п'яти років після надання останнього траншу (*ex-post period*).

11. Комісія або її належним чином уповноважені представники можуть проводити незалежну заключну оцінку реалізації допомоги. У такому разі органи державної влади Країни зобов'язані, протягом усього часу оцінки, надавати усю необхідну інформацію Комісії, представленій її власними агентами або належним чином уповноваженими експертами. Звіт за результатами оцінки буде надаватися органам влади Країни для коментарів.
12. Органи влади забезпечуватимуть, за необхідності, тісне співробітництво з Європейською Комісією. Обмін конфіденційною інформацією в рамках цього Меморандуму здійснюватиметься відповідно до Угоди між Україною та Європейським Союзом про процедури безпеки, які стосуються обміну інформацією з обмеженим доступом від 13 червня 2005 року.
13. Ця допомога реалізується у розумінні того, що органи державної влади Країни і надалі поважатимуть ефективні демократичні механізми, зокрема багатопартійну парламентську систему, верховенство права та гарантуватимуть повагу до прав людини. Країна також бере зобов'язання забезпечувати незалежність центрального банку та досягти прогресу у напрямку імплементації Угоди про асоціацію, включаючи поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі (ПВЗВТ)
14. Додатки I та II є невід'ємною частиною цього МпВ.
15. Усі повідомлення, що стосуються цього МпВ, мають бути належним чином надані у письмовій формі і надіслані за адресою:

Для України:

Міністерство фінансів
вул. Грушевського, 12/2, Київ
01008, Україна
До уваги Міністра або заступників Міністра
та Департамент боргової політики

З копією:

Національному банку України
вул. Інститутська, 9, Київ
01601, Україна
До уваги Голови або заступників Голови

Для Європейського Союзу

Європейська Комісія
Генеральний директорат з
економічних та фінансових справ
CNAR 11/248
B-1040 Брюссель, Бельгія

16. Цей МпВ набирає чинності після підписання Країною та Європейським Союзом та після його ратифікації Парламентом Країни або після іншої застосовної внутрішньої процедури відповідно до її законодавства.

17. За взаємною згодою сторін до цього МпВ можуть вноситися зміни у формі письмового Додатку. Цей Додаток буде невід'ємною частиною цього МпВ і набуде чинності за такими ж процедурами, що і МпВ.

Здійснено в м. Брюсселі 03 березня 2022 року у двох оригінальних примірниках англійською мовою.

ЗА УКРАЇНУ

як Позичальника

ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

як Кредитора

ЗА НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК
УКРАЇНИ

як Агента Позичальника

ї

ДОДАТОК І

КРИТЕРІЇ СТРУКТУРНИХ РЕФОРМ

На момент аналізу, який здійснюватиметься персоналом Комісії перед прийняттям рішення стосовно виділення другого траншу, органи державної влади Країни зобов'язуються завершити такі заходи:

Економічна стійкість і стабільність

1. Забезпечити до кінця червня 2022 року повторне призначення або прозорий і заснований на професійній компетентності відбір високоякісних незалежних фахівців до складу членів наглядових рад державних банків (ДБ).

З цією метою Конкурсна комісія ДБ за участі міжнародних фінансових установ та інших міжнародних партнерів, повинна узгодити та запровадити спільну методологію для процесу відбору (оцінка відповідності, рейтинг заслуг, обговорення та голосування) та досягти консенсусу між членами Комісії з правом та без права голосу.

2. Кабінет Міністрів України продовжить роботу над реформою корпоративного управління державних підприємств відповідно до Керівних принципів ОЕСР, зокрема:

(і) удосконалить процедуру відбору членів наглядових рад та керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки шляхом внесення змін до Порядку відбору керівників і незалежних членів їх наглядових рад (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2008 № 777 та від 10.03.2017 №142), а також Порядку визначення та призначення представників держави до наглядових рад суб'єктів господарювання державного сектору економіки (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 143);

(ii) продовжить роботу Номінаційного комітету ДП та обере членів наглядових рад, у тому числі у таких ДП: ДП «АМПУ», АТ «Укрпошта», ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», ПрАТ «Укргідроенерго» та НАЕК «Енергоатом».

3. Розробити дорожню карту щодо визначення критичних проблем для розвитку МСП.

Урядування та верховенство права

4. Докласти усіх необхідних зусиль для завершення перевірки доброчесності членів Вищої ради прасосуддя (ВРП) Етичною радою та завершення відбору кандидатів для створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів (ВККС).

5. Завершити відбір нового керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) шляхом затвердження визначеного переможця конкурсу та забезпечити його подальше призначення.

Енергетика

6. Завершити призначення Наглядової ради НАК «Нафтогаз», яка має затвердити план закупівель та зберігання газу для підготовки до опалювального сезону 2022-2023 років, включаючи визначення джерел газу та необхідного фінансування.

7. Регулятор у сфері енергетики (НКРЕКП) має підвищити та підтримувати тариф на послуги з передачі електроенергії до рівня, повного відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат Оператора системи передачі, щоб забезпечити своєчасні розрахунки з виробникам електроенергії з відновлюваних джерел.

ДОДАТОК II

СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ

1. Моніторинг макроекономічних та фінансових подій і політики

Протягом реалізації програми макрофінансової допомоги Європейського Союзу, наступні показники та звіти будуть оприлюднюватись або надаватись Комісії відповідними органами державної влади Країни на щоквартальній основі.

а) Інформація, що надається Міністерством фінансів:

- ВВП або національний дохід (щоквартальна);
- Головні складові ВВП (щоквартальна);
- Рівень зайнятості та безробіття (щоквартальна);
- Показники та склад доходів і видатків сектору загальнодержавного управління та сектору центральних органів державного управління, а також державна заборгованість по виплатам (щоквартальна);
- Фіскальний баланс сектору центральних органів державного управління (щоквартальна);
- Фіскальний баланс сектору загальнодержавного управління (щорічна);
- Обсяг та платежі по зовнішньому державному боргу (проценти та основна сума) (щоквартальна);
- Обсяг та платежі по внутрішньому державному боргу (проценти та основна сума) (щоквартальна);
- Планові щоквартальні платежі (проценти та основна сума) по внутрішньому та зовнішньому боргу у 2022 – 2024 (щоквартальна);
- Споживчі ціни та зміни цін виробників (щомісячна);
- Відсоткові ставки щодо показників (benchmark) урядових облігацій з різними термінами погашення (щомісячна);

б) Інформація, що надається Національним банком України:

- Процентні ставки на міжбанківському ринку на момент настання стандартного строку погашення (щомісячна);
- Загально банківська ставка кредитування (щомісячна);
- Платіжний баланс та основні компоненти (щоквартальна);
- Міжнародна резервна позиція (щомісячна);
- Номінальний двосторонній обмінний курс по відношенню до євро та долара США (щомісячна).

2. Моніторинг структурної політики

Протягом реалізації програми макрофінансової допомоги Європейського Союзу такі дані та/або інформація, які стосуються впровадження заходів політики, зазначених у Додатку I, надаватимуться Комісії на її вимогу відповідними органами влади Країни.